EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2017.11.23.
COM(2017) 683 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az euróátutalások és -beszedések technikai és üzleti követelményeinek megállapításáról és a 924/2009/EK rendelet módosításáról szóló 260/2012/EU rendelet alkalmazásáról

JELENTÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az euróátutalások és -beszedések technikai és üzleti követelményeinek megállapításáról és a 924/2009/EK rendelet módosításáról szóló 260/2012/EU rendelet alkalmazásáról

1. BEVEZETÉS ÉS ÖSSZEFOGLALÁS

Az euróátutalások és -beszedések technikai és üzleti követelményeinek megállapításáról és a 924/2009/EK rendelet módosításáról, más néven *az egységes eurófizetési térségről, vagy a SEPA-átállás határidejének kitűzéséről* szóló, 2012-ben elfogadott 260/2012/EU rendelet[1] jelentős előrelépés volt a belső piac megfelelő működése szempontjából, mivel létrehozta az elektronikus eurófizetések integrált piacát, ahol a belföldi és a határon átnyúló fizetési műveletek nincsenek megkülönböztetve.

A rendelet 2014. február 1-jét határozta meg az eurófizetési térségre történő átállás végső határidejeként. Az átállás több tagállamban tapasztalt késedelmére figyelemmel a határidőt az eredeti átállási határidő előtt egy hónappal meghosszabbították 6 hónappal, 2014. augusztus 1-jéig. A 6 hónapos halasztás elegendő volt a hagyományos euróátutalásokról és -beszedésekről a SEPA-átutalásokra és -beszedésekre történő zökkenőmentes átálláshoz.

Azoknak a tagállamoknak, amelyek nem tagjai az euróövezetnek, 2016. október 31-éig kellett átállniuk a SEPA-átutalásokra és -beszedésekre.

A SEPA-rendelet 15. cikke előírja a Bizottság számára, hogy nyújtson be jelentést a rendelet alkalmazásáról: *„A Bizottság 2017. február 1-jéig – szükség esetén jogalkotási javaslat kíséretében – jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, az EKB-nak és az EBB-nek e rendelet alkalmazásáról.”*

Az Európai Bizottság december 15-én 2017. január 31-i válaszadási határidővel kérdőívet küldött ki a tagállamoknak a rendelet alkalmazásával kapcsolatos kérdésekről, így például a hagyományos euróátutalásokról és -beszedésekről a SEPA-átutalásokra és -beszedésekre történő átállásról, az opciók tagállamok által történő igénybevételéről, a rendeletnek való megfelelés biztosításáért felelős hatóságok kijelöléséről és azok hatásköréről, valamint a rendelet végrehajtásával kapcsolatban az Unióban még potenciálisan felmerülő nehézségekről.

Ez a végrehajtási jelentés a tagállamok válaszain alapul.

A jelentés benyújtásra és megvitatásra került továbbá a nemzeti SEPA-koordinációs bizottságok 2017. április 21-i uniós fórumán, az Európai Bizottságnak a SEPA EU-szerte történő végrehajtását felügyelő szakértői csoportjában.

Ez a jelentés megállapítja, hogy a SEPA-rendeletet összességében megfelelően alkalmazzák az EU-ban. Utólagos jogalkotási javaslatra jelenleg nincs szükség. A még fennálló kisszámú, jól körülhatárolt problémát (IBAN-szám alapú

[1] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32012R0260

megkülönböztetés, az illetékes hatóságok kompetenciái) a tagállamok kezelik, a problémák megoldását szorosan figyelemmel kell kísérni. A legfontosabb, szoros nyomon követést igénylő probléma a kedvezményezettek általi IBAN-szám alapú megkülönböztetés (azaz annak a megkövetelése, hogy a fizető fél egy adott országban található számláról fizessen, ami sérti a rendelet 9. cikkét), mivel, bár az esetek száma csökken, új esetek továbbra is felmerülhetnek.

A SEPA-projekt nem ért véget a SEPA-átutalásokra és -beszedésekre vonatkozó előírások átvételével. Ellenkezőleg, a projekt nagyon is él, olyan kezdeményezések formájában, amelyek hozzájárulnak az egységes eurófizetési térség megteremtéséhez; ilyen például az azonnali eurófizetésre irányuló, 2017 novemberében induló „SCT inst" európai projekt, vagy a Mobile Proxy Forum, amelynek célja az egymással együttműködő, az EU teljes területét lefedő peer-to-peer mobilfizetési megoldások létrehozása. Ezeket a projekteket az Európai Központi Bank elnökletével működő Kis Összegű Euró-pénzforgalmi Tanács támogatja, amelynek munkáját az Európai Bizottság megfigyelőként követi nyomon.

2. A TAGÁLLAMOK ÁLTAL JELENTETT ADATOK

2.1. A SEPA-ÁTUTALÁSOKRA ÉS -BESZEDÉSEKRE TÖRTÉNŐ ÁTÁLLÁS

Az alábbi számadatok a tagállamoktól származnak, és a 2016. decemberi helyzetet tükrözik a korábban használt, hagyományos átutalások és -beszedések SEPA-eszközökkel történő felváltása tekintetében. A számadatok azt mutatják, hogy az Európai Unióban mindenütt szinte az összes euróátutalás és -beszedés feldolgozása a SEPA-átutalásokra és -beszedésekre vonatkozó szabályoknak megfelelően történik (1. és 2. táblázat). Néhány, az euróövezeten kívüli tagállamban még vannak tennivalók a teljes megfelelés eléréséhez; az átállás határideje e tekintetben 2016. október 31. volt.

A SEPA-beszedések tekintetében egyes tagállamok úgy döntöttek, hogy megszüntetik a hagyományos beszedéseket, és a SEPA-átutalást e-számlázással kombináló megoldásra térnek át. Ebben az esetben a pénzforgalmi szolgáltatók továbbra is kínálhatnak SEPA-beszedést az országon belül, de az a továbbiakban várhatóan nem annyira a belföldi tranzakciókban, mint inkább a határokon átnyúló tranzakciókban játszik majd szerepet, elsősorban olyan vállalkozások kiszolgálása érdekében, amelyeknek arra a határokon átnyúló tevékenységeik során szükségük van. Ezeknél az országoknál a 2., 5. és 6. táblázatban „Nem alkalmazható – N/A" szerepel, annak ellenére, hogy a SEPA-beszedések alkalmazása igen korlátozott mértékben előfordulhat.

1. táblázat: A SEPA-átutalásokra történő átállás mértéke 2016 végén, a tagállamok tájékoztatása alapján

Euróövezet	SEPA-átutalásokra történő átállás mértéke
Ausztria	100 %
Belgium	100 %
Ciprus	100 %
Észtország	100 %
Finnország	100 %
Franciaország	100 %
Németország	100 %
Görögország	100 %
Írország	100 %
Olaszország	100 %
Lettország	100 %
Litvánia	100 %[4]
Luxemburg	100 %
Málta	100 %
Hollandia	100 %
Portugália	100 %
Szlovákia	100 %
Szlovénia	100 %
Spanyolország	100 %

Euróövezeten kívül	SEPA-átutalásokra történő átállás mértéke
Bulgária	64 %[2]
Horvátország	100 %
Cseh Köztársaság	100 %
Dánia	100 %
Magyarország	100 %
Lengyelország	100 %
Románia	Részben megfelel[3]
Svédország	100 %
Egyesült Királyság	100 %

[2] 2016. szeptember 31-i adatok. Minden pénzforgalmi szolgáltató megerősítette, hogy 2016. október 31-ére biztosítja a megfelelést, aminek tükröződnie kell a SEPA-átutalások 2016 negyedik negyedévére vonatkozó, végleges statisztikájában, amely még nem elérhető.

[3] A legtöbb követelményt végrehajtották, azonban úgy tűnik, hogy négy romániai intézmény csak részben tesz eleget a követelményeknek.

[4] Az átutalások egyik típusa, az úgynevezett közüzemi átutalások terén még tart az átállás a hagyományos gyakorlatról a SEPA-követelményekre. A közüzemi átutalások címzettjei a közüzemi szolgáltatók, és a fizetések egyeztetése, valamint a leolvasások miatt további adatokra van szükség. A pénzforgalmi és a közüzemi szolgáltatók közötti ágazatközi megállapodás alapján a közüzemi átutalások SEPA-átutalásokra történő átállására 2017. április 1-jéig kerül sor.

2. táblázat: A SEPA-beszedésekre történő átállás mértéke 2016 végén, a tagállamok tájékoztatása alapján

Euróövezet	SEPA-beszedésekre történő átállás mértéke
Ausztria	100 %
Belgium	100 %
Ciprus	100 %
Észtország	N/A[7]
Finnország	100 %[8]
Franciaország	100 %
Németország	100 %
Görögország	100 %
Írország	100 %
Olaszország	100 %
Lettország	N/A[7]
Litvánia	N/A[7]
Luxemburg	100 %
Málta	100 %
Hollandia	100 %
Portugália	100 %
Szlovákia	100 %
Szlovénia	100 %
Spanyolország	100 %

Euróövezeten kívül	SEPA-beszedésekre történő átállás mértéke
Bulgária	N/A[5]
Horvátország	N/A[6]
Cseh Köztársaság	100 %
Dánia	100 %
Magyarország	100 %[9]
Lengyelország	100 %
Románia	100 %
Svédország	N/A[10]
Egyesült Királyság	100 %

A 3., 4., 5. és 6. táblázatban látható történeti adatsorok azt mutatják, hogy az átállás egyes tagállamokban (például Észtországban) az úgynevezett „big bang” megközelítést követve, másokban pedig (például Németországban) a SEPA-eszközökre történő fokozatos átállással valósult meg. A táblázatokból az is kitűnik, hogy szükség volt a 6 hónapos halasztásra, mivel a 2014 januárjára vonatkozó adatok alapján, bár a SEPA-átutalások terén már meglehetősen nagy fokú volt az átállás, a SEPA-beszedések terén azonban még nem volt elegendő a fizetések teljes körű kezeléséhez. Váratlan problémák merülhettek volna fel 2014. február 1-jén, amikor a SEPA-határidőről szóló rendeletnek életbe kellett volna lépnie, és fennállt volna a veszély, hogy a fizetések ezt a napot követően nem kerülnek feldolgozásra.

[5] Nem releváns, mivel csak egy bank vezetett be SEPA-beszedési rendszert (SDD B2B-rendszert).
[6] A Horvát Köztársaságban a pénzforgalmi szolgáltatók nem nyújtanak beszedési szolgáltatásokat euróban.
[7] A nemzeti beszedés helyébe e-számlázással kombinált SEPA-átutalás lépett.
[8] A SEPA-beszedés használata nagyon korlátozott. A nemzeti beszedés helyébe e-számlázással kombinált SEPA-átutalás lépett, de a bankok továbbra is elérhetők SEPA-beszedés céljára.
[9] Csak egy pénzforgalmi szolgáltató kínál SEPA-beszedési szolgáltatásokat.
[10] Nem releváns, mivel a SEPA-beszedések száma nagyon alacsony.

3. táblázat[11]**:** A SEPA-átutalásokra történő átállás mértékének alakulása 2008-tól napjainkig az euróövezethez tartozó tagállamokban

Euróövezet	2008. 2. félév	2011. 2. félév	2014. jan.	2014. feb.	2014. aug.	2016. dec.
Ausztria	1,44 %	11,89 %	66,2 %	74,95 %	90 %	100 %
Belgium	2,76 %	44,79 %	86,79 %	95,64 %	100 %	100 %
Ciprus	29,85 %	60,06 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Észtország		0,95 %	2,65 %	99,7 %	100 %	100 %
Finnország	1,35 %	67,57 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Franciaország	0,58 %	24,72 %	84,0 %	91,7 %	100 %	100 %
Németország	0,29 %	5,56 %	58,51 %	77,85 %	100 %	100 %
Görögország	0,54 %	1,71 %	81,53 %	83,12 %	99,38 %	100 %
Írország	0,19 %	2,34 %	60,89 %	90,61 %	100 %	100 %
Olaszország	0,73 %	10,62 %	61,49 %	89,86 %	100 %	100 %
Lettország			100 %	100 %	100 %	100 %
Litvánia[12]						100 %
Luxemburg	85,76 %	90,27 %	96,3 %	96,3 %	97,81 %	100 %
Málta	3,28 %	9,71 %	68,72 %	80,16 %	100 %	100 %
Hollandia	0,15 %	0,88 %	86,38 %	91,75 %	99,08 %	100 %
Portugália	0,68 %	1,48 %	89,16 %	92,32 %	98,91 %	100 %
Szlovákia	0 %	1,03 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Szlovénia	0,1 %	55,74 %	99,3 %	99,36 %	100 %	100 %
Spanyolország	1,51 %	31,77 %	82,71 %	90,5 %	100 %	100 %

A kiemelt, 2014 februárjára, illetve 2014 augusztusára vonatkozó adatok jól mutatják a különbséget az eredeti és a tényleges – 2014 januárjában 6 hónappal (2014 februárjáról 2014 augusztusára) elhalasztott – határidőre megvalósult átállás mértékében.

Azoknak a tagállamoknak, amelyek nem tagjai az euróövezetnek, a SEPA-rendelet 16. cikkének (8) bekezdése értelmében 2016. október 31-éig kellett elvégezniük az átállást: *„Az euróövezeten kívüli tagállamokban működő pénzforgalmi szolgáltatóknak és az e tagállamokban pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevőknek 2016. október 31-ig kell teljesíteniük a 4. és az 5. cikkben foglalt követelményeket. Az euróövezeten kívüli tagállamokban működő kis értékű fizetési rendszerek szolgáltatóinak a 4. cikk (2) bekezdésében foglalt követelményeket 2016. október 31-ig kell teljesíteniük.”*

4. táblázat: A SEPA-átutalásokra történő átállás mértékének alakulása 2015-ben és 2016-ban az euróövezeten kívüli tagállamokban

Euróövezeten kívül	2015 2. félév	2016 1. negyedév	2016. 2. negyedév	2016. dec.
Bulgária	59,21 %	60,7 %	61,9 %	100 %
Horvátország				100 %
Cseh Köztársaság	87,18 %	89,5 %	90,02 %	100 %
Dánia	100 %	100 %	100 %	100 %
Magyarország	84,35 %	84,16 %		100 %
Lengyelország				100 %
Románia	44,66 %	46,01 %	45,38 %	Részben megfelel

[11] A 2016. decemberi adatokon kívül a 3. és a 6. táblázatban szereplő minden adat az EKB honlapján elérhető EKB táblázatokból származik – http://www.ecb.europa.eu/paym/retpaym/paymint/indicators/html/index.en.html.

[12] Litvánia 2015. január 1-jén csatlakozott az euróövezethez, és 2016. január 1-jéig kellett befejeznie az átállást az euróátutalások terén.

Svédország	95 %	95 %		99 %
Egyesült Királyság	100 %	100 %	100 %	100 %

5. táblázat: A SEPA-beszedésekre történő átállás mértékének alakulása 2013-tól napjainkig az euróövezethez tartozó tagállamokban

Euróövezet	2013 1. negyedév	2013. 4. negyedév	2014. jan.	2014. feb.	2014. aug.	2016. dec.
Ausztria	11,15 %	34,65 %	73,95 %	87,89 %	99 %	100 %
Belgium	19,17 %	38,54 %	64,09 %	89,89 %	100 %	100 %
Ciprus	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	100 %
Észtország					N/A	N/A
Finnország					N/A	N/A
Franciaország	0,78 %	17,94 %	72,51 %	87,02 %	100 %	100 %
Németország	0,14 %	10,51 %	29,4 %	53,4 %	100 %	100 %
Görögország	50,13 %	67,84 %	70,1 %	69,53 %	99,64 %	100 %
Írország	0,42 %	22,09 %	61,35 %	89,65 %	100 %	100 %
Olaszország	0,01 %	2,83 %	34,3 %	53,28 %	100 %	100 %
Lettország			0 %	0 %	0 %[13]	N/A
Litvánia						N/A
Luxemburg	0,06 %	15,92 %	49,09 %	74,37 %	98,05 %	100 %
Málta	0 %	0 %	23,35 %	47,79 %	100 %	100 %
Hollandia	0,01 %	32,62 %	73,62 %	84,38 %	99,81 %	100 %
Portugália	0,1 %	7,55 %	26,68 %	53,14 %	99,88 %	100 %
Szlovákia	0 %	0 %	0,01 %	100 %	100 %	100 %
Szlovénia	86,81 %	99,33 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Spanyolország	0,02 %	1,8 %	15,34 %	48,82 %	100 %	100 %

6. táblázat: A SEPA-beszedésekre történő átállás mértékének alakulása 2015-ben és 2016-ban az euróövezeten kívüli tagállamokban

Euróövezeten kívül	2015 2. félév	2016 1. negyedév	2016. 2. negyedév	2016. dec.
Bulgária				N/A
Horvátország				N/A
Cseh Köztársaság				100 %
Dánia				100 %
Magyarország				100 %
Lengyelország	100 %	100 %	100 %	100 %
Románia	0,04 %	0 %	0,02 %	100 %
Svédország				N/A
Egyesült Királyság	100 %	100 %	100 %	100 %

2.2. TAGÁLLAMOK ÁLTAL IGÉNYBE VETT OPCIÓK

A SEPA-átutalásokra és -beszedésekre történő zökkenőmentes áttérés érdekében a SEPA-rendelet több opciót biztosított az euróövezethez tartozó tagállamok számára, amelyeket 2016 februárjáig aktiválhattak.

Ezek az opciók a következők voltak:

[13] Lettországnak 2015. január 1-jéig kellett végrehajtania az átállást. Lettország a beszedéseket SEPA-átutaláson alapuló e-számlázási megoldással váltotta fel.

- **1. opció: konvertálási szolgáltatások fogyasztók részére.** A fogyasztók pénzforgalmi szolgáltatói általában elfogadhattak egy nemzeti számlaszámot (BBAN-t) az ügylet kezdeményezéséhez, amelyet aztán nemzetközi számlaszámmá (IBAN) konvertáltak.

- **2. opció: alacsony piaci részesedésű termékek fenntartása.** 2016. február 1-jéig fennmaradhattak azok a belföldi, hagyományos átutalások vagy beszedések, amelyek összesített piaci részesedése az EKB évente közzétett hivatalos pénzforgalmi statisztikái alapján az adott tagállamban nem haladta meg az átutalások, illetve a beszedések 10 %-át (pl. a TIP Franciaországban, a RID Finanziario Olaszországban, vagy a visszatérítés nélküli beszedés Hollandiában).

- **3. opció: egyszeri beszedések**. Ha nem tették őket a SEPA-követelményeknek megfelelővé, 2016. február 1-jéig voltak fenntarthatóak azok a szolgáltatások, amelyek olyan fizetési tranzakciókat tesznek lehetővé fogyasztók számára, amelyeket fizetési kártyával az értékesítés helyén kezdeményeznek, és amelyek BBAN-nal vagy IBAN-nal azonosított pénzforgalmi számláról teljesített beszedést eredményeznek (pl. az Elektronisches Lastschriftverfahren (ELV) fizetések Ausztriában és Németországban).

- **4. opció: az ISO 20022 XML szabványos** üzenetformátum bevezetésének későbbre halasztása azon pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevők tekintetében, akik továbbítás céljára kötegelt egyszeri átutalásokat vagy beszedéseket kezdeményeznek vagy fogadnak.

- **5. opció: a BIC kivezetésére vonatkozó követelmény elhalasztása a belföldi fizetési tranzakciók esetében**, mivel a fizető félnek ma már nem kell BIC azonosítót megadnia a kifizetések Unión belüli teljesítéséhez, elegendő az IBAN.

Amint az a 7. táblázatban látható, a legtöbb tagállam a fenti opciók közül legalább egyet igénybe vett. A táblázat tagállamonként megadja az igénybe vett opciókat, valamint azok későbbi deaktiválását.

Ezek az opciók csak az euróövezetbe tartozó tagállamokra vonatkoztak, hiszen 2016. február 1-ig vehették igénybe őket azok a tagállamok, amelyek azt megelőzően hajtották végre az átállást. Az euróövezeten kívüli tagállamok, amelyek esetében az átállás céldátuma 2016. október 31. volt, nem alkalmazhatták ezeket az opciókat.[14]

7. táblázat: Az opciók tagállamok általi igénybevétele, és az opciók jelenlegi státusza

Euróövezet	1. opció	2. opció	3. opció	4. opció	5. opció	2017. májusi státusz

[14] Az Egyesült Királyságban az euróban történő fizetésre (átutalásokra és beszedésekre) vonatkozó 2012-es rendelkezéseket (Payments in Euro (Credit Transfers and Direct Debits) Regulations 2012) 2012. december 18-án terjesztették a parlament elé, és a rendelkezések 2013. január 15-én léptek hatályba. A rendelkezések 19. cikke megnevezi az igénybe vett eltéréseket. Az említett cikk lehetővé teszi a SEPA-rendelet 16. cikke (3) és (4) bekezdésében biztosított eltérés alkalmazását a SEPA-rendelet 8. cikk (2) és (3) bekezdésében foglalt követelmények tekintetében 2016. február 1-jéig. A 16. cikk (2) és (8) bekezdésében előírt, az euróövezeten kívüli tagállamokra vonatkozó eltérések értelmében a SEPA-rendelet 3., 4. és 5. cikkében foglalt követelmények csak 2016. október 31-étől vonatkoztak rájuk. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a legtöbb követelmény esetében az Egyesült Királyságban található pénzforgalmi szolgáltatók átállására a 2016. október 31-i határidő vonatkozott.

Ausztria		√	√			Mind deaktiválva
Belgium						Egyet sem aktivált
Ciprus	√			√	√	Mind deaktiválva
Észtország	√					Részben deaktiválva[15]
Finnország						Egyet sem aktivált
Franciaország		√				Deaktivált
Németország	√		√		√	Mind deaktiválva
Görögország		√		√	√	Mind deaktiválva
Írország					√	Deaktivált
Olaszország		√		√		Mind deaktiválva
Lettország				√		Deaktivált
Litvánia						Egyet sem aktivált
Luxemburg						Egyet sem aktivált
Málta					√	Deaktivált
Hollandia	√	√				Mind deaktiválva
Portugália	√			√	√	Mind deaktiválva
Szlovákia	√			√		Mind deaktiválva
Szlovénia						Egyet sem aktivált
Spanyolország	√	√		√		Mind deaktiválva

2.3. IBAN-SZÁM ALAPÚ MEGKÜLÖNBÖZTETÉS

A fogyasztók EU-szerte jelentették és kifogásolták, hogy egyes vállalkozások és fizetési kötelezettségek (pl. adófizetés, közüzemi számlák határokon átnyúló fizetése) esetén a teljesítés csak nemzeti pénzforgalmi számláról, illetve számlára lehetséges euróban. A SEPA-rendelet 3. cikke (elérhetőség) és 9. cikke (fizetési műveletek hozzáférhetősége) értelmében az ilyen korlátozások nem megengedettek, és súlyosan akadályozzák a SEPA zökkenőmentes működését.

Ez a probléma volt az Európai Bizottság első számú prioritása a SEPA-rendelet alkalmazásával kapcsolatban, és a jövőben is az marad, mivel a SEPA-rendelet egyik, a fogyasztók és vállalkozások számára leginkább kézzelfogható előnyét ássa alá: azt a szabadságot, hogy az EU-n belülről bárhonnan szabadon teljesíthetnek kifizetéseket, és hogy elegendő egyetlen (euró)bankszámlát használniuk minden Unión belüli tranzakcióhoz, amivel a két vagy több pénzforgalmi számla fenntartásából eredő költségeiket is csökkenthetik.

Az Európai Bizottság több fórumon, így a fizetési rendszerekkel foglalkozó piaci szakértői csoportban, a nemzeti SEPA-bizottságok uniós fórumán és a Kis Összegű Euró-pénzforgalmi Tanácsnál is jelezte ezt a problémát, hogy felhívja rá mind a pénzforgalmi ágazat szereplői, mind a tagállamok figyelmét.

Az Európai Bizottság szolgálatai emellett az egyedi panasztevőket tájékoztatták a jogaikról, és a SEPA-rendeletnek való megfelelés nemzeti szinten történő biztosításáért felelős kijelölt nemzeti hatóságokhoz irányították őket.

[15] Egyes észtországi hitelintézetek jelenleg is nyújtanak BBAN-IBAN konvertálási szolgáltatást.

Végezetül, 2015-ben és 2016-ban az Európai Bizottság szolgálatai mintegy tizenöt levelet küldtek azon tagállamoknak, ahonnan IBAN-szám alapú megkülönböztetést jelentettek, amelyben a nemzeti hatóságok által nem kezelt, továbbra is fennálló megkülönböztetésről kértek tájékoztatást. Úgy tűnt, hogy több tagállamban a pénzforgalmi szolgáltatók megfelelésének biztosítására kijelölt hatóság a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevők (például közműszolgáltatók) megfeleléséért nem volt felelős – részletesebben lásd a 2.4. fejezetben.

A nemzeti hatóságok lépéseket tettek a fenti problémák rendezésére:

- Hollandia központi bankjához, a De Nederlandsche Bankhoz (DNB) több mint 250 panasz érkezett a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevőktől az IBAN-szám alapú megkülönböztetésre; ezek legtöbbje a fogyasztók vállalkozásokkal szembeni panasza volt. A DNB különösen aktívan kezelte ezeket az eseteket, közvetítőket javasolt és megoldotta a panaszokat. Emellett a külföldi pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevőkkel szembeni megkülönböztetés problémájának megoldására a DNB együttműködési megállapodásokat kötött más illetékes hatóságokkal, köztük központi bankokkal.
- A BaFin és a Bundesbank 2016 végéig 75 panaszt vett nyilvántartásba. Ezek közül 66 vonatkozott IBAN-szám alapú megkülönböztetésre. Az indokolt panaszokat orvosolták, akár a pénzforgalmi szolgáltató, akár a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő szegte meg az előírásokat. A vállalkozások visszajelzése alapján a probléma oka sok esetben műszaki konverziós probléma volt, amit később orvosoltak. Úgy tűnik, hogy a különböző intézkedésekkel sikerült megoldani ezeket a problémákat.
- A Banca d'Itala 2013-ban 4, 2014-ben 35, 2015-ben 14 és 2016-ban 6 panaszt kapott. Az olasz versenyfelügyeleti hatósághoz eddig nem érkezett panasz. 2017-ben a Banca d'Italia két reklamációt kapott, amely az IBAN-szám alapú megkülönböztetésre vonatkozott. Mint más hasonló esetekben is, a Banca d'Italia az érintett felek megkeresésével és a párbeszéd elősegítésével járul hozzá ezeknek a problémáknak a rendezéséhez.

Az IBAN-szám alapú megkülönböztetést különösen olyan országokból jelentették, ahol a SEPA-beszedés használata elterjedt, és/vagy azt a fogyasztók vagy vállalkozók kényelmesnek tartják (pl. Belgium, Franciaország, Olaszország, Németország, Spanyolország, Hollandia), és ahol örömmel fogadták, hogy a SEPA-rendelet lehetőséget biztosított a SEPA-beszedés határokon átnyúló alkalmazására is. A bejelentett esetek nagy részében az ok az, hogy a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevők nincsenek tisztában a rendeletben foglalt követelményekkel, vagy a hagyományos eljárások olyan korlátai, amelyek nem teszik lehetővé külföldi IBAN-szám használatát (pl. online és nyomtatott űrlapok, amelyeken csak meghatározott számú karakterből álló IBAN-szám adható meg, vagy a kód országot jelölő része előre ki van töltve).

Ezzel szemben azokban az országokban, ahol a SEPA-beszedés kevésbé népszerű, vagy amelyek nem tagjai az euróövezetnek, a panaszok száma általában alacsonyabb. Így például Bulgária, Horvátország, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Dánia, Észtország, Görögország, Magyarország, Írország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Lengyelország,

Románia, Szlovénia és Svédország összesen kevesebb mint 20 panaszt jelentett a határidő (országtól függően 2014. augusztus 1., illetve 2016. október 31.) óta eltelt időszakban.

2.4. AZ ILLETÉKES HATÓSÁGOK KIJELÖLÉSE ÉS HATÁSKÖRE

A SEPA-átállásban számos hatóság, köztük az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok is közreműködtek. Az átállás fontos szereplői voltak a rendeletnek való megfelelés biztosításáért felelős nemzeti illetékes hatóságok.

E téren az átállási folyamat során, valamint a 2014. augusztus 1. utáni hónapokban felmerült a nemzeti illetékes hatóságok eljárási hatáskörének kérdése. A 10. cikk a rendeletnek való megfelelés biztosításáért felelős illetékes hatóságok kijelölését írja elő a tagállamok számára. Egyes tagállamok úgy értelmezték a SEPA-rendeletet, hogy az a nemzeti illetékes hatóságokra rótt kötelezettséget a pénzforgalmi szolgáltatók rendeletnek való megfelelésének biztosítására korlátozza, miközben a rendelet valójában a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevőkre (kedvezményezettekre) vonatkozó kötelezettségeket is tartalmaz (lásd a 9. cikket).

A gyakorlatban a határidőre, azaz 2014. augusztus 1-jére szinte valamennyi pénzforgalmi szolgáltató megfelelt a rendeletnek. Ez azonban nem volt elmondható számos pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevőről, köztük adóhatóságról, energiaszolgáltatóról, távközlési szolgáltatóról, biztosítóról és egyéb közműszolgáltatóról, amelyek nem tartották be a rendeletben foglaltakat, különösen annak 9. cikkét, amely előírja az Unióban található minden pénzforgalmi eurószámla elfogadását kifizetések teljesítéséhez, illetve fogadásához.

Előfordult, hogy a tagállam által kijelölt illetékes hatóságot – a legtöbb esetében központi bankot – nem ruházták fel a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevőkre vonatkozó hatáskörökkel. A Bizottság ezért több kötelezettségszegési eljárást megelőző eljárást (úgynevezett EU Pilot eljárást) indított annak biztosítására, hogy a tagállamok által kijelölt hatóságok a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevők megfeleléséért is feleljenek. Mára három kivétellel[16] valamennyi tagállam eleget tesz a rendelet követelményeinek.

Az illetékes hatóságok és a panaszokat fogadó kapcsolattartók felsorolása a mellékletben található.

3. KÖVETKEZTETÉS ÉS A SEPA-PROJEKT TOVÁBBI LÉPÉSEI

A SEPA-rendeletet összességében megfelelően alkalmazzák az EU-ban. Utólagos jogalkotási javaslatra jelenleg nincs szükség. Néhány problémát azonban, amelynek megoldása már folyamatban van (ideértve különösen az IBAN-szám alapú megkülönböztetést), szorosan figyelemmel kell kísérni a teljes rendezés érdekében.

A SEPA-átutalások és -beszedések megteremtették a hatékony euróátutalások és -beszedések lehetőségét az európai polgárok számára az Európai Unión belül. Az új szabályozásra építve új fizetésindítási és peer-to-peer mobilfizetési szolgáltatásokat kínáló szereplők jelentek meg a pénzforgalmi szolgáltatások piacán. A pénzforgalmi

[16] Lengyelország, Lettország, Görögország

szolgáltatásokról szóló irányelv átdolgozásának és a SEPA-n belüli projekteknek, például a 2017 novemberében elérhetővé váló azonnali SEPA-fizetéseknek köszönhetően új típusú szereplők felbukkanása is várható.

Ezeket a folyamatokat az EKB elnökletével működő Kis Összegű Euró-pénzforgalmi Tanács támogatja. Ez az új szervezet, amely a korábbi SEPA Tanács helyébe lép, a kis összegű eurófizetések integrált, innovatív, versenyképes piacának kialakulását kívánja ösztönözni az Európai Unióban. A Tanács tagjai között megtalálhatók mind a piac kínálati oldalának képviselői (bankszakma, pénzforgalmi intézmények, elektronikuspénz-intézmények), mind a piac keresleti oldalának szereplői (fogyasztók, kiskereskedők, online kiskereskedők, vállalatok és nagyvállalatok, KKV-k, nemzeti közigazgatási rendszerek). Emellett rotációs rendszerben az eurórendszert képviselő öt nemzeti központi bank, valamint az euróövezeten kívüli régiót képviselő egy nemzeti bank is részt vesz az üléseken. Az Európai Bizottság megfigyelőként van jelen.

A nemzeti SEPA-bizottságok és a Bizottság által számukra létrehozott európai fórum kulcsszerepet játszott az egységes eurófizetési térség létrehozásában és annak a célnak az elérésében, hogy az európaiak valamennyi eurótranzakciójukat egyetlen számláról hajthassák végre bárhol az Európai Unióban. Bár a SEPA-átállás mostanra közel befejeződött, a pénzforgalmi rendszerek átalakítása továbbra is gyors ütemben folyik. A legtöbb nemzeti SEPA-bizottságot nemzeti pénzforgalmi bizottsággá/tanáccsá alakították át, melyek feladata ennek az átalakulásnak az irányítása. Ezek a nemzeti pénzforgalmi bizottságok/tanácsok most az új kihívásokra összpontosítanak, mint például az azonnali fizetésekre való áttérés vagy a mobilfizetés. Emellett a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló második irányelv 2018. januári hatálybalépésével a nemzeti bizottságoknak további folyamatokat is nyomon kell követniük, mégpedig új szereplők – például számlaadat-aggregátorok és fizetésindítási szolgáltatók – megjelenését a pénzforgalmi piacon.

A Bizottság – annak érdekében, hogy támogassa ezeket a fizetéssel kapcsolatos új folyamatokat, összehangolja a nemzeti kezdeményezéseket és biztosítsa az információk és legjobb gyakorlatok cseréjét – az Európai Központi Bankkal szoros együttműködésben vizsgálja, hogyan lehetne a nemzeti SEPA-bizottságok uniós fórumát a fenti átalakulással létrejött nemzeti pénzforgalmi bizottságok/tanácsok számára alkalmas platformmá átalakítani.